

כל שעה פרק שני פסחים

לה.

עין משפט נר מצוה

קרב א מיי פ"ג מהל' משער שני הל' ד סגנ לאון רסד: קרב ב מיי פ"ג מהל' מרומות הלכה ב סגנ לאון רמ: קרב ג מיי פ"ו מהל' אסורי מצוה הלכה ב: קבד ד מיי פ"ה מהל' מ"מ ח"מ ה"א ופ"ו הלכה ד סגנ לאון עט טו"ש ע"ה מ"ג סעף א: קבד ה מיי ע"ה ע"ו מהל' צבורים הלכה ב טו"ש ע"ה וטו"ש ע"ד ס"ד סעף א: קבד ו מיי פ"ה מהל' ח"מ ה"ב ב ופ"ו הלכה ה סגנ לאון עט טו"ש ע"ה סגנ סעף א: ח (מיי פ"ה מהל' חמץ ומצה הל' א:]

בוסמין מין חיטין שיבולת שועל ושיפון מין שעורין. רש"י פירש לענין דלחן תורמין ממין על שאין מינו ור"י אומר דבמנחות צפרק ר' ישמעאל (דף ע.ג.) מוכח צהדיא דצרייתא לענין חלה מיתני^א י"ש מקשין דתנן במסכת חלה (פ"ד מ"ב) החיטה אינה מנטרפת עם הכל חוץ מן הכוסמין והשעורין מנטרפין עם הכל חוץ מן החיטין אלמא כוסמין צהדי שעורין שפיר דמי ואומר ר"י דכוסמין מין חיטין כלומר אף מין חיטין וכל שכן מין שעורין שיבולת שועל ושיפון מין שעורין ולא מין חיטין והא דלמחא התם צריש המסכת חמשה דברים חייבין צהלה החיטין והשעורין והכוסמין ושיבולת שועל ושיפון הרי אלו חייבין צהלה ומנטרפין זה עם זה אומר ר"י דמשני צירושלמי כאן צנשוך ואלו צבלול פי' צנשוך שכל אחת ואחת נעשה עיסה צפני עממה ואחר כך נשכו ונתמחדו יחד התם ודאי אין מנטרפין כולם אלא כמו שפורשין צבלול שכל הקמחים נילושים יחד ועשו מהן עיסה צההיא כולם מנטרפים דמשנין כולם כאחד: ומי

אלא מעלה. בעלמא הוא מדרבנן שמהא חיותן צבלי ואסמכוה רבנן אקרא: **הלא נמי מעלה**. בעלמא הוא דלחן וריעה לתרומה ואסורין מלאכול: **הנינה**. דעבוד רבנן^א מעלה בקדשים אפילו מדאורייתא: **בקדשים לא**. אם טומאה דבת כפרה היא כגון זו וזה ויולדת: **והצמר**. כל טהור יאכל וגוי וי"ו ימירה לרבות עטים ולבונה של קודש לטומאה וקאי אדלעיל והצמר אשר יגע בכל טמא לא יאכל והצמר: **איטמויי נינהו**. צתמיה. האי לאו אוכל נינהו: **מתני'** אלו דברים שאדם יוצא בהן ידי חובתו. משום חובת מצוה צלילה ראשונה שהוא מחוייב לאכול מצוה כדכתיב (שמות יב) צערצ תאכלו מצות: **שיבולת שועל**. אביני"א שיבולת שלה עשוי כונן שועל: **שיפון**. שיגל"א: **יוצאין בדמאי**. תצוה הנלקח מעם הארץ והיא נקראת דמאי ספק עשרה ספק לא עשרה וחייבו חכמים להפריש מעשרותיה מספק ואם אכל מצוה ממנה ולא הפריש מעשר ממנה יאל: **ובמעשר ראשון**. של לויים: **שנטה סרוממו**. תרומת מעשר לכהן ומכאן ואילך המעשר מותר לזרים: **והכניס צהלה וצפרומה**. אכל ישראל צתורמה לא כדליף לקמן [ע"ב] לא תאכל עליו חמץ צענת עמיה תאכל עליו מצות מי שאינו מזהיר על חימונו אלא משום חמץ אמה יוצא בו ידי חובת מצוה יאל זה שאסור מחמת אסור אחר: **ולא צמעער שני**. חוץ לירושלים: **עשאו לעצמו**. לחם תודה ומיר: **אין יוצא צהן**. ואפילו לא שחט הצנח עליהן ולא קרא שם עליהן אלא שעשאו לדעת כן וטעמא מפרש צהני [נח]. **למכור צשוק**. לזכור צתמי תודה ומזירות יוצא צהן אם לא מכר להן וטעמא מפרש צגמרא [נח]: **גב' מין חיטין**. לענין תרומה דלחן תורמין ממין על שאינו מינו ותורמין חיטין על כוסמין: **ישראל**. שיגל"א: **גולני**. אפיסילט"א צלע"ז: **שזינו סעלא**. אביני"א. תעלה תרגום של שועל: **דברים צהאין ליד חיטון אדם יוצא בהן**. משום מצוה אלא עשאו מצוה: **אורו ודוחן** אין עושין חמץ ואם מחמילין אותן מסרימין: **אוסר צאורו ודוחן**. לאכול הימנו צנציל צפסח. יש מפרשים למנחות משום דכל מנחות צאות מצוה ושיבש הוא דלחן מנחה צהא אלא חטים דכתיב (שמות טו) סולת חטים ומאן פליג עליה דרבי יוחנן צהא ומי ממיר: **שקצוב לחיטון**. אלמא צה לדי חיטון ולדיה יואלין צו משום מצוה: **חמץ גמור לא הוי**. ונפקא מינה דלחן ענוש כרת ואם אכלו צשוג אין מביא קרבן: **קרמים**. מפרש לקמיה: **חייב צהלה**. דמין דגן הוי וצ"ע דלחלת לחם כתיב צה וגמר לחם לחם מלחם עוני צמנחות צפרק רבי ישמעאל (דף ע.ג.) אורזא נמי לחם הוא: **שיניסא**. קלח שקורין נייל"א צלע"ז עגול הוא כעין דוחן ושחור. לישנא אחרינא שמעמי אשדרייל"א ונמלחא צשיפון: **לניסא**. מק' צלע"ז: **צין וצשמן**. דלא נתן צה מים: **אין חייבין על חימונו כרם**. דמי פירות אין מחמילין כלקמן [ע"ב]: **מצה עשייה**. ורמנחא אמר לחם עוני [גריס טו]: **ממחה וגמעו**. אשום לחם דמין דגן קאי ואשמעינן דגמיעה כאכילה לחייבו: **המחה**. דיטנפרי"ר צלע"ז. שהמחה צמיס: **אין אדם יוצא צה ידי חובתו**. דלאו דרך אכילה קאכיל ליה:

תורה אור השלם

1. והקשר אשר יגע בכל קמא לא יאכל באש וישרף והקשר כל טהור יאכל בשר: וקרא ז ט לא תאכל עקלו חמץ שבעת ימים תאכל עקלו מצות לחם עני כי בחפזו יצאת מארץ מצרים למען תזכר את יום יצאתך מארץ מצרים כל ימי חייך: דברים טו ג

מוסף תוספות

א. דמטפרי השלם זה עם זה כשיתור, ואכל לענין תורה לא מצטרפין. מוס' ר"פ.

רכינו חננאל

אלא מעלה עשו בהן, דאייצ דחן בכלי וכן בחון המעין נקראים חיים, וכי האי גונא בחולין לא מדמור, דכתיב אך מעין ובור מקות מים היא טהור, והכא כמי טמא כיון שהן בכלי מטמאין ואין חבורן במעין (ט) מטהרין. הגה. רב שימי אמר מהא טבל ועלה אוכל במעשה, התיב שמשו אוכל בתרומה (ג), אמאי בעי הערב שמש והא טהור הוא, אלא מעלה. רב אשי אמר אלוהו, והבשר לרבות עצים ולבונה, עצים ולבונה בני קבולי טומאה נינהו, אלא מעלה עשו, הכא נמי מעלה עשו. מתני' אלו דברים שאדם יוצא בהן ידי חובתו בפסח במיטעו שיעורין. הני אין אבל אורו ודוחן אם יעשה מהן מצה אינו יוצא בהן ידי חובתו מדאורייתא, מנא לך, ופשיטין ליה באים לידו חיטין לעולם אלא מן חיטין. לענין חלה איטריין, כדלמיתן במסכת חלה החיטין אין מנטרפין עם הכל חוץ מן הכוסמין, השעורים מנטרפין עם הכל חוץ מן החיטין (מנחות א.ו). דרדקי. צמורים שלא הגיעו לצביל (שבת צהח).

מחיה קרא, לא תאכל עליו חמץ שבעת ימים תאכל עליו מצות לחם עוני וגוי, דברים שיתכן לבוא לידו חיטון אותם ההורה תורה שלא תניחם להחמין אלא באים לידו חיטון לעולם אלא לידו סרוחן, גם אם תאכלם מצה אינה חשובה מצוה. ואוקימנא למתני' דלא כרבי יוחנן בן נורי דאמר אורו מין (דוחן) [דגן] הוא, קמ"ל דלאו דגן הוא, ומה שאמר ר' יוחנן בן נורי כי אורו קרוב להחמין, פשטנא שמחמין היא, כלומר במהרה מדקתני שחיבין על חימוצו כרת. קרמית עשב כדאמרין קרמי דאגמא. אמר ריש לקיש עישה שנילושה בין ושמן ודבש אין חיבין על חימוצו כרת. קס"ד משום דהוה מצה עשירה, ואחריכין עליה המחזה וגמעו פירוש אם המחזה לככר במשקה [בין שמן ודבש] וגמעו, אם חם הוא ענוש כרת ואם מצה היא אין אדם יוצא בה ידי חובתו בפסח, דכיון שפתחו כמין שתייה יצא מתורת לחם. והא הכא בזה הפת המחוי אין יוצא בה ידי חובתו בפסח אחריתו. ושנינו לא תימא משום דהויא מצה עשירה, אלא משום דנילושה במי פירות ומי פירות אין מחמירין. וירושלמי אין לשלן מצה במשקין, אבל כמפסין אותה במשקין. אמר רבי עקיבא מעשה שהייתי עם רבי אליעזר ורבי יהושע בספינה ולשתי צמתם במשקין. אין לשלן בחמין מפני שחולטין ולא בפשוטין מפני שהן מחמירין.

דמאי ספק עשרה ספק לא עשרה וחייבו חכמים להפריש מעשרותיה מספק ואם אכל מצוה ממנה ולא הפריש מעשר ממנה יאל: **ובמעשר ראשון**. של לויים: **שנטה סרוממו**. תרומת מעשר לכהן ומכאן ואילך המעשר מותר לזרים: **והכניס צהלה וצפרומה**. אכל ישראל צתורמה לא כדליף לקמן [ע"ב] לא תאכל עליו חמץ צענת עמיה תאכל עליו מצות מי שאינו מזהיר על חימונו אלא משום חמץ אמה יוצא בו ידי חובת מצוה יאל זה שאסור מחמת אסור אחר: **ולא צמעער שני**. חוץ לירושלים: **עשאו לעצמו**. לחם תודה ומיר: **אין יוצא צהן**. ואפילו לא שחט הצנח עליהן ולא קרא שם עליהן אלא שעשאו לדעת כן וטעמא מפרש צהני [נח]. **למכור צשוק**. לזכור צתמי תודה ומזירות יוצא צהן אם לא מכר להן וטעמא מפרש צגמרא [נח]: **גב' מין חיטין**. לענין תרומה דלחן תורמין ממין על שאינו מינו ותורמין חיטין על כוסמין: **ישראל**. שיגל"א: **גולני**. אפיסילט"א צלע"ז: **שזינו סעלא**. אביני"א. תעלה תרגום של שועל: **דברים צהאין ליד חיטון אדם יוצא בהן**. משום מצוה אלא עשאו מצוה: **אורו ודוחן** אין עושין חמץ ואם מחמילין אותן מסרימין: **אוסר צאורו ודוחן**. לאכול הימנו צנציל צפסח. יש מפרשים למנחות משום דכל מנחות צאות מצוה ושיבש הוא דלחן מנחה צהא אלא חטים דכתיב (שמות טו) סולת חטים ומאן פליג עליה דרבי יוחנן צהא ומי ממיר: **שקצוב לחיטון**. אלמא צה לדי חיטון ולדיה יואלין צו משום מצוה: **חמץ גמור לא הוי**. ונפקא מינה דלחן ענוש כרת ואם אכלו צשוג אין מביא קרבן: **קרמים**. מפרש לקמיה: **חייב צהלה**. דמין דגן הוי וצ"ע דלחלת לחם כתיב צה וגמר לחם לחם מלחם עוני צמנחות צפרק רבי ישמעאל (דף ע.ג.) אורזא נמי לחם הוא: **שיניסא**. קלח שקורין נייל"א צלע"ז עגול הוא כעין דוחן ושחור. לישנא אחרינא שמעמי אשדרייל"א ונמלחא צשיפון: **לניסא**. מק' צלע"ז: **צין וצשמן**. דלא נתן צה מים: **אין חייבין על חימונו כרם**. דמי פירות אין מחמילין כלקמן [ע"ב]: **מצה עשייה**. ורמנחא אמר לחם עוני [גריס טו]: **ממחה וגמעו**. אשום לחם דמין דגן קאי ואשמעינן דגמיעה כאכילה לחייבו: **המחה**. דיטנפרי"ר צלע"ז. שהמחה צמיס: **אין אדם יוצא צה ידי חובתו**. דלאו דרך אכילה קאכיל ליה: